

**EUSKARAREN PRESENTZIA
UNIBERTSITATEAN**

2

bat
Soziolinguistika
aldizkaria

DOSSIERRA

75. zenb. / 2010 (2)

ELEBITASUNATIK ELEANIZTASUNERA EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEAN: ELEANIZTASUN PLANA

Jasone Cenoz

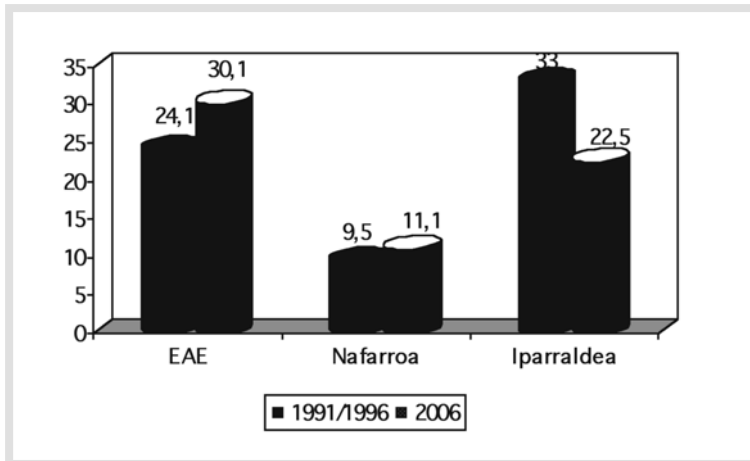
Euskal Herriko Unibertsitatea

Helbide elektronikoa: jasone.cenoz@ehu.es

ELEBITASUNETIK ELEANIZTASUNERA: INGELESAREN HEDAPENA

Europar, euskara hizkuntza gutxitu edo hizkuntza minorizatu bezala hartzen da, hiztunen kopurua kontuan hartuta. Euromosaic ikerketak Europako hizkuntza gutxituen konparazioa egiten du lau faktore kontuan hartuta: familia, hezkuntza, komunitatea eta hedabideak (Nelde et al., 1996; Euromosaic III, 2004). Konparaketa honetan lau kluster bereizten dira, eta Euskal Autonomia Erkidegoa, Nafarroa eta Iparraldea talde desberdinetan kokatzen dira. EAE lehen klusterrean kokatzen da, hau da, Europako hizkuntza gutxitu indartsuen artean. Nafarroa eta Iparraldea, berriz, bigarren klusterrean sartzen dira, hain indartsu ez diren hizkuntzen artean. Taldekatze hau 1996. urtean egin zen, baina hiztunen kopuruaren bilakaerari erreparatzen badiogu ikus dezakegu lurralde hauen arteko aldeak mantentzen direla. Euskal Herrian 2006an egindako laugarren Inkesta Soziolinguistikoaren arabera, EAEko elebidunak %24,1 ziren 1991n eta portzentajea %30,1era igo da 2006. urtean (Eusko Jaurlaritz, 2008). Nafarroan ere elebidunen portzentajea igo da, baina askoz gutxiago: elebidunak %9,5 ziren 1991n eta %11,1 2006an. Iparraldean, aldiz, eus-

kaldunen portzentajea jaitsi egin da azken urte hauetan: 1996an %26,4 ziren elebidunak eta 2006an %22,5. 1. irudian, bilakaera hau modu grafikoan ikus dezakegu.

1. Irudia. Euskararen bilakaera (IV. Inkesta Soziolinguistikoan oinarrituta)

Datu hauek islatzen dute hizkuntz politikak duen babesia. Euskarak hiztun gehiago lortzen ditu estatus handiagoa duen lurraldeetan eta gehiago ikasten eta erabiltzen den lurraldeetan. Hala ere, kasu guztietan gutxiengo hizkuntza da eta estatus eta hedapen askoz zabalagoa duten hizkuntzen ondoan bizi da.

Gaur egun, euskarak eta Europako beste hizkuntza gutxitu askok beste erronka bat dute: ingelesaren hedapena. Munduko potentzia politiko eta ekonomiko indartsuen hizkuntza izanik, ingelesa munduan zehar hedatu da. Zaila da ingelesaren hiztunen kopuru zehatza jakitea, baina gutxi gorabehera 328 milioi pertsonarentzat lehen hizkuntza da (Lewis, 2009). Horrez gain, munduko leku gehienetan ingelesa gero eta gehiago ikasten da bigarren hizkuntza gisa. Kasu hauetan ere, ez da erraza zehaztea zein mailatik aurrera har daitekeen ikaslea “bigarren hizkuntzaren hiztun” gisa. Dena den, Badia i Capdevilaren (2002) arabera, 199-970 milioi lagunentzat da ingelesa bigarren hizkuntza. Alde handia dago bi kopuruen artean, baina ikerlari askok uste dute askoz gehiago direla ingelesa ikasi dutenak, hizkuntza horren jatorrizko hiztunak baino. Esate baterako, Crystal-ek (2003) 1/3 ratioa (jatorrizko hiztuna-ez jatorrizkoa) proposatzen du.

Garapen honek ondorioak izan ditu hainbat alderditan. Alde batetik, komunikazioak hedatu eta globalizatu diren garaiotan, ingelesa da balio lehenetsia (erantsia?) duen hizkuntza, eta gero eta behar handiagoa dago ingelesa ikasteko eta erabiltzeko. Bestalde, ingelesa komunikatzeko tresna gisa erabiltzea ez dago jada hain loturik jatorrizko hiztunekin harremanetan jartzearekin, eta “lingua franca” bezala erabiltzen da gero eta gehiago.

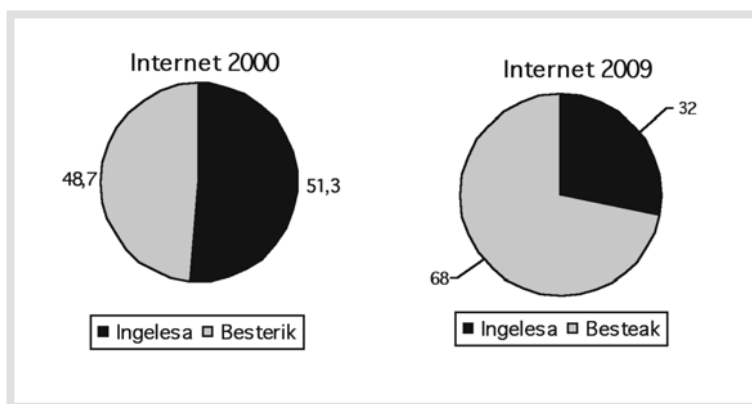
Gaur egun, euskarak eta Europako beste hizkuntza gutxitu askok beste erronka bat dute: ingelesaren hedapena.

Ikerlari askok uste dute askoz gehiago direla ingelesa ikasi dutenak, hizkuntza horren jatorrizko hiztunak baino.

Ingelesa komunikatzeko tresna gisa erabiltzea ez dago jada hain loturik jatorrizko hiztunekin harremanetan jartzearekin, eta “lingua franca” bezala erabiltzen da gero eta gehiago.

Ingelesa nagusitu egin da nazioarteko komunikazioan, eta komunikazio horretan sartzen da, baita ere, komunikazio teknologikoa eta zientifikoa.

Ingelesa erabiltzen dutenek ez dute askotan interes berezirik britainiarrek edo amerikarrek bezala hitz egiteko, munduko edozein hiztunekin komunikatzeko tresna bihurtu baita (Seidlhofer, 2008). Hiztun hauek ez dute ingelesa bakarrik erabiltzen, ingelesa haien hizkuntzen errepertorioaren hizkuntza bat da, beste hizkuntza batzuekin batera. Egoera honen adierazle bat izan daiteke hizkuntzen erabilera interneten. World Status-en (2009) arabera, interneten ingelesa da gehien erabiltzen den hizkuntza, eta 2000tik 2009ra %237 igo da ingelesaren erabilera. Hala ere, beste hizkuntzen erabilera askoz azkarrago igo da urte horietan: txinera %1087, arabiera %1907 eta errusiera %1359. Ondorengo irudian argiago ikus dezakegu ingelesaren erabileraren proportzioa jaitسي egin dela interneten, %51,3tik %27ra.

2. Irudia. Ingelesa eta beste hizkuntzak interneten (Graddol, 2006 eta Internet World Stats, 2009 oinarrituta)

INGELESAREN ERABILERA UNIBERTSITATEAN

Ingelesa nagusitu egin da nazioarteko komunikazioan, eta komunikazio horretan sartzen da, baita ere, komunikazio teknologikoa eta zientifikoa. Nazioartean, unibertsitateko kideen hizkuntza ingelesa da munduan zehar. Horri dagokionez gaur egun alde handiak daude Europako Iparaldeko eta Hegoaldeko unibertsitateen artean, baina ingelesa gero eta gehiago erabiltzeko joera dago unibertsitate gehienetan, bai Europan eta baita Europatik kanpo ere.

Europako zenbait unibertsitatetan ingelesa nahitaezkoa da mundu osoko ikasleak erakartzeko. Erresuma Batuan aspalditik ohartu dira honetaz, eta kanpoko ikasleen matrikula unibertsitateko iturri ekonomiko nagusienetakoa da. Azken urteotan ikasleak erakartzea helburu garrantzitsua bihurtu da Europako beste unibertsitateetan ere. Adibide bat izan daiteke Maastricht Unibertsitatea (Herbeheretan), non ikasleen %25 atzerritarrek diren (Wilkinson & Zegers, 2006).

Gure testuinguruan joera hau ez dago oso zabalduta, baina ingelesa menderatzea ezinbestekoa da ondorengo esparrutan:

— Ikasleen mugikortasuna areagotzeko, Erasmus programaren edo beste programen bidez. Erasmus 1987an sortu zen, eta programa honi esker milaka ikaslek aukera dute Europako beste unibertsitateetan ikasteko, atzerriko unibertsitateko matrikula ordaindu beharrik gabe.

— Lan-mundurako prestakuntza arlo askotan. Ingelesez komunikatzeko gaitasuna izatea abantaila garrantzitsua da lana bilatzeko. Europan eta Europatik kanpo, egunkarietako iragarkietan lanpostu askotarako ezinbesteko baldintza bihurtu da ingelesa menderatzea. Unibertsitatean Ingelesez ikasten bada, ikasleak prestatuago egon daitezke lan-mundurako.

Nazioartean ikerketa aurrera ateratzeko eta ikerketen emaitzak zabaltzeko. Ingelesa zientziaren eta teknologiaren hizkuntza nagusia da eta, argitalpen zientifikoak beste hizkuntzetara gutxitan itzultzen direnez, ingelesa jakiteak informazio gehiago eskuratzeko aukera ematen du.

Ingelesaren erabilera zabaltzen ari da mundu osoan. Esate baterako, Yu-k (2008) aipatzen du orain ingelesez irakatsi behar direla Txinako unibertsitateko ikastaroen %5etik %10era bitarte. Europan, Goi-Mailako Hezkuntzaren Europako Esparruan, helburu garrantzitsua da ikasleen eta irakasleen mugikortasuna bultzatzea, eta horretarako nahitaezkoa da ingelesa menderatzea.

EUSKARA, GAZTELANIA ETA INGELESA EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEAN

Euskal Herriko Unibertsitateak 50.000 ikasle eta 7.500 irakasle eta ikerlari ditu gutxi gora behera. Gaur egun, 31 Fakultate eta Eskola dauzka eta hiru campusetan banatuta dago.

EHUko Estatutuen arabera, hizkuntza ofizialak euskara eta gaztelania dira (7. artikulua, 1. EHAA, 2004ko urtarrilak 12koa). Estatutuok diotenez, EHUk *“euskararen eta gaztelaniaren erabilera normal eta ofiziala bermatuko du, bere eskumenen eta eginkizunen eremuan”* (164. artikulua).

EHUn gero eta gehiago irakasten da euskaraz, eta, itxura guztien arabera, epe motzean ikasleen erdiek baino gehiagok euskaraz ikasiko dute (UPV/EHUko Euskararen Plan Gidaria 2007/8-2011/2, www.ehu.es). Hizkuntza ofizialez gain, beste hizkuntzak erabiltzeko aukera ere badago dago EHUn. Aukera hau onartuta dago *Euskal Unibertsitate Sistemaren legean*:

6.– *Unibertsitateen gaian eskumena duen sailak eta unibertsitateek eurek zientziarako erabiltzen diren beste hizkuntza batzuk jakitea sustatuko dute, eta unibertsitatearen jarduera akademikoetan sartuko dute hizkuntza horien erabilera (11 kapitulua, 6) 3/2004 Legea).*

Nazioartean ikerketa aurrera ateratzeko eta ikerketen emaitzak zabaltzeko. Ingelesa zientziaren eta teknologiaren hizkuntza nagusia da eta, argitalpen zientifikoak beste hizkuntzetara gutxitan itzultzen direnez, ingelesa jakiteak informazio gehiago eskuratzeko aukera ematen du.

EHUn gero eta gehiago irakasten da euskaraz, eta, itxura guztien arabera, epe motzean ikasleen erdiek baino gehiagok euskaraz ikasiko dute.

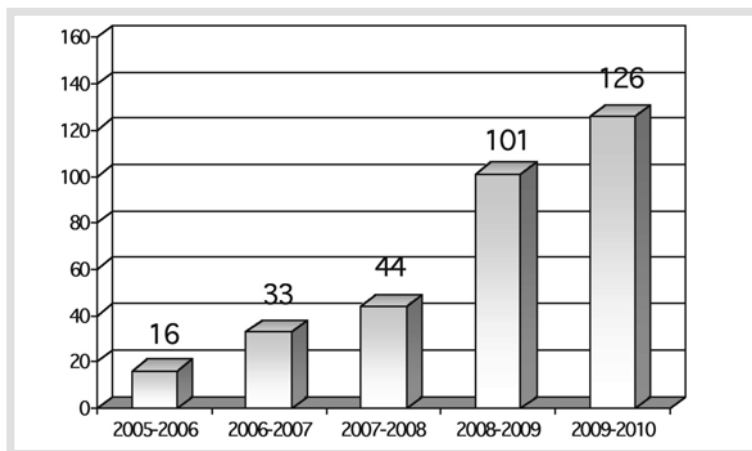
2005ean, Eleaniztasun Plana onartu zen EHUn. Plan honetan atzerriko hizkuntzak erabil daitezke irakas-hizkuntza gisa hautazko zenbait ikasgaitan.

2005ean, Eleaniztasun Plana onartu zen EHUn. Plan honetan atzerriko hizkuntzak erabil daitezke irakas-hizkuntza gisa hautazko zenbait ikasgaitan. Erabil daitezken atzerriko hizkuntzak frantsesa, ingelesa eta alemana dira, baina ingelesa bihurtu da nagusi. Planaren helburuak honako hauek dira:

1. Bigarren hezkuntzako hainbat ikastetxetan, irakasgaiak ingelesez irakasteko ezarri diren eleaniztasun-proiektuei jarraipena ematea.
2. Ikasleek hizkuntzen arloan duten prestakuntza hobetzea, Goi-Mailako Hezkuntzaren Europako Esparruan errazago mugi daitezen.
3. Atzerriko hizkuntzetan emandako hitzaldi, sinposio eta bestelako jarduerak bultzatzea. Irakasle bisitariei eta atzerriko argitalpenei etekinik handiena ateratzea.
4. Ikasleen lan-munduratzeko erraztea, atzerriko hizkuntzen ezagutza balio erantsi bilakatu baita.
5. Atzerriko hizkuntzen eskaintza zabaltzea atzerriko ikasleak erakartzeko.

Gaur egun, Goi-Mailako Hezkuntzaren Europako Esparruan mugikortasuna beharrezkoa da, eta nazioarteko harremanak sendotzeko apustua egin du EHUK. Testuinguru honetan, eleaniztasun plana tresna bat da bai ikasleentzat, bai irakasleentzat.

Eleaniztasun Plana 2005-2006 ikasturtean jarri zen martxan 16 ikasgarekin, eta ingelesez (edo frantsesez) ematen diren irakasgaien kopurua gero eta handiagoa da. 2009-2010 ikasturtean 126 irakasgai ematen dira atzerriko hizkuntzan. Hauen artean, salbuespenak salbuespen, hizkuntza nagusia ingelesa da. Ondorengo irudian, atzerriko hizkuntzaz ematen diren irakasgaien bilakaera ikus daiteke (ikus 3. irudia). Ikasgai hauen artean ez daude Ingeles eta Frantses Ikasketetan eta Atzerritar Hizkuntzako Irakaslea ikasketetan atzerriko hizkuntzaz ematen diren irakasgaiak.

3. Irudia. Atzerriko hizkuntzaz ematen diren gaiak

Ingelese (edo frantsesez) ematen diren ikasgaiak hainbat arlotakoak dira, baina Zientzian, Teknologian eta Ekonomian presentzia gehiago dute beste arloetan baino.

Ondorengo tauletan gaien banaketa ikus dezakegu, EHUko hiru Kanpuseko Fakultate eta Eskola desberdinetan (1., 2. eta 3. taulak).

Arabako Kanpusa	
Enpresa Ikasketen Unibertsitate Eskola	1
Ingeniaritzako Unibertsitate Eskola	4
Irakasleen Unibertsitate Eskola	1
Gizarte Langintzako Unibertsitate Eskola	1
Ekonomia eta Enpresa Zientzien Fak.	2
Farmazia Fakultatea	5
Letren Fakultatea	1
Guztira	15

1. Taula: Atzerriko hizkuntzaz ematen diren ikasgaiak Arabako Kanpusean
Iturria: Euskara eta Eleaniztasuneko Errektoreordetza, UPV-EHU

Bizkaiko Kanpusa	
Ingeniaritza Goi Eskola Teknikoa	
Nautika eta Itsasontsi-makineria Goi Eskola Teknikoa	14
Erizaintzako Unibertsitate Eskola	2
Enpresa Ikasketen Unibertsitate Eskola	2
Industria Ingeniaritza Teknikoko Unibertsitate Eskola	8
Irakasleen Unibertsitate Eskola	2
Arte Ederren Fakultatea	2
Zientzia eta Teknologia Fakultatea	3
Ekonomia eta Enpresa Zientzien Fakultatea	14
Gizarte eta Komunikazio Zientzien Fakultatea	21
Zuzenbide Fakultatea	6
Medikuntza eta Odontologia Fakultatea	3
	2
Guztira	79

2. Taula: Atzerriko hizkuntzaz ematen diren ikasgaiak Arabako Kanpusean
Iturria: Euskara eta Eleaniztasuneko Errektoreordetza, UPV-EHU

Gipuzkoako Kanpusa	
Arkitekturako Goi Eskola Teknikoa	6
Enpresa Ikasketen Unibertsitate Eskola	3
Irakasleen Unibertsitate Eskola	1
Unibertsitate Eskola Politeknikoa	6
Zuzenbide Fakultatea	4
Filosofia eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea	4
Informatika Fakultatea	3
Psikologia Fakultatea	3
Kimika Zientzien Fakultatea	2
Guztira	32

3. Taula: Atzerriko hizkuntzaz ematen diren ikasgaiak Arabako Kanpusean
Iturria: Euskara eta Eleaniztasuneko Errektoreordetza, UPV-EHU

Eleaniztasun Plana
2005-2006 ikasturtean
jarri zen martxan 16
ikasgairekin, eta ingelesez
(edo frantsesez) ematen
diren irakasgaien kopurua
gero eta handiagoa da.
2009-2010 ikasturtean 126
irakasgai ematen dira
atzerriko hizkuntzan.

HIZKUNTZA ATZERRITARAZ IRAKASTEN

Ingelese (edo frantsesez) irakasten diren ikasgaiak hautazkoak dira, eta, irakasgaien kopurua asko igo den arren, horien portzentajea oso txikia da, euskaraz eta erdaraz irakasten diren derrigorrezko irakaskai eta hautazko gaiekin konparatuta. Gradu ondoko ikasketetan, zenbait Masterretan,

Atzerriko hizkuntzaz irakasteko egiaztatze-proba gainditu behar dute irakasleek, edo bestela frogatu beharko dute hauetako egoeraren batean daudela.

Ikasleek ez dute ziurtagiririk behar ingelesa edo frantsesa ikasketa-hizkuntza gisa izateko.

ingelesa eta frantsesa ere erabiltzen dira, baina maila horretan gaztelania da hizkuntza nagusia, euskararen presentzia oso murrizta delako.

Atzerriko hizkuntzaz irakasteko egiaztatze-proba gainditu behar dute irakasleek, edo bestela frogatu beharko dute hauetako egoeraren batean daudela (Euskara eta Eleaniztasuneko Errektoreordetza, 2009):

— Hizkuntzen Europako Erreferentzia Markoaren C1 mailako ziurtagiria: Hizkuntza Eskola Ofiziala: 5. maila, CAE, Proficiency, DALF C1, edo baliokidea.

— Doktorego-tesia atzerrian izatea, frantses edo ingeles hizkuntzako unibertsitateetan.

— Azken bost urteetan, frantses edo ingeles hizkuntzako unibertsitateetan gradu edo gradu-ondoko ikastaroak ematea (gutxienez 120 ordu). Jadanik 450 irakaslek baino gehiagok atzerriko hizkuntzetan irakasteko gaitasuna frogatu dute. Eskola atzerriko hizkuntzaz eman baino lehen, irakasleek ikastaro bat egiteko aukera dute, gelako elkarrekintzarako behar den hizkuntza-maila aktibatze aldera. Ingeleseztan edo frantseseztan irakasten diren kredituek balio bikoitza dute irakasleentzat lehenengo bi urteetan, material berriak prestatzeko aukera izan dezaten.

Ikasleek ez dute ziurtagiririk behar ingelesa edo frantsesa ikasketa-hizkuntza gisa izateko, eta haien curriculum akademikoan agertzen da zenbait ikasgai ingelesez edo frantsesez ikasi dutela. Sarritan, ikasleek urte askotan ikasi dute ingelesa Lehen eta Bigarren Hezkuntzan, baina ez dute asko praktikatu eta askotan ez daude ziur ikastaroa jarraitzeko gai izango diren. Zenbait irakaslek erraztasunak ematen dituzte eta ikasleek aukera dute euskaraz edo gaztelaniaz lanak idazteko edo azterketak egiteko. Esate baterako “Language planning: social and educational perspectives” Gizarte Hezkuntzako ikasgaietan, eleaniztasunean eta modalitate anitzean oinarritzen den fokapena erabiltzen da. Hizkuntzen trataera dela eta, irakasleek ingelesez soilik hitz egiten du baina ikasleei aukera ematen zaie euskaraz edo gaztelaniaz hitz egiteko ere. Materialak ingelesez daude baina euskaraz edo gaztelaniaz material interesgarria badago, ez dago hura erabiltzeko oztoporik. Moodle plataformari esker, ikastaroen modalitate anitzeko materialak eskaintzen dira: argazkiak, web orriak, mapak, bideoak, egunkarietako artikulua, etab. Moodle erabiltzerakoan, ikasleek aukera dute gelako material guztiak berriro ikusteko. Ikasleek oso ondo baloratu dute malgutasun hori eta ingelesez ikasteko esperientzia, ondorengo balorazioak erakusten duten bezala:

Nire ustez irakasgaiak aukera ezberdin asko eskaintzen dizkigu. Hasteko, aurreko urteetan ikasitako ingelesa praktikan jarri dezakegu. Ingelesa oso garrantzitsua da gaur egun eta eskolan ikasi dugun arren, unibertsitatean

gaudela hemendik kanpo ez bada ez daukagu praktikatzeko aukerarik eta praktikatzen ez bada ahaztu egiten da.

Irakasgaiari dagokionez, apur bat beldurtuta hasi nintzen, nire ingeles maila oso baxua delako, baina ariketak euskaraz zein gazteleraz egiteko aukera izan dugunez, askoz eramangarriagoa izan da. Gainera, garrantzitsua da aurreko urteetan landutako ingelesa barneratzen joateko, nire ustez, entzunez, asko ikasten baita.

AZKEN GOGOETA

Atzerriko hizkuntzak erabiltzea eta batez ere ingelesez gaitasun komunikatiboa sendotzea tresna garrantzitsua bihurtzen ari da gaur egun. Unibertsitate mailan, Goi-Mailako Hezkuntzaren Europako Esparruan bereziki beharrezkoa da. Unibertsitate eta gizarte elebiduna izateak ez du oztoporik izan behar elebitasunetik eleaniztasunera iristeko. Izan ere, ikerketek abantaila asko identifikatu dituzte eleaniztasunarekin lotuta (ikus Cenoz, 2009). Gure gizartean, eta baita unibertsitatean ere, hizkuntzek funtzio desberdinak betetzen dituzte eta erronka desberdinak dituzte. Ingelesa beharrezkoa da nazioarteko komunikaziorako eta informazio zientifikoa eskuratzeko eta zabaltzeko, baina ez da hain beharrezkoa eguneroko elkarrekintzan. Ingelesaz gain, euskara eta gaztelania ere erabil daitezke esparru akademikoetan eta ezagutza zientifikoan. Arlo horretan, euskararen erronka bat da ikasmaterialek egokiak izatea. Alderantziz, irakasgai bat ingelesez emateko material asko egoten da, eta erronka izaten da aukeraketa ona egitea.

Eleaniztasunak abantaila asko ditu baina ondo bereizi behar dira hizkuntzen funtzio desberdinak, eleaniztasuna modu iraunkor batean gauzatzeko. Ildo horretan, Argemí-k honakoa esaten du unibertsitatearen baitako hizkuntza-aniztasunari buruz:

Beraz, unibertsitateak berak ere sinetsi behar luke hizkuntza-aniztasuna ez dela arazo bat, mundu guztiarentzako aberastasun bat baizik. (Aureli Argemí, 2004).■

ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK

- Argemí i Roca, A. (2004). Europako hizkuntza-komunitate txikiak eta beren unibertsitateak: ikuspegi orokorra eta etorkizuneko garapena. *Bat: Soziolinguística aldizkaria* 50: 175-186.
(<http://www.soziolinguistika.org/eu/node/1359>)
- Badia i Capdevila, I. (2002) *Diccionari de les llengües d'Europa*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Cenoz, J. (2009). *Towards Multilingual Education: Basque Educational Research in International Perspective*. Bristol: Multilingual Matters.

Unibertsitate eta gizarte elebiduna izateak ez du oztoporik izan behar elebitasunetik eleaniztasunera iristeko.

Ingelesaz gain, euskara eta gaztelania ere erabil daitezke esparru akademikoetan eta ezagutza zientifikoan.

***Eleaniztasunak abantaila
asko ditu baina ondo
bereizi behar dira
hizkuntzen funtzio
desberdinak,
eleaniztasuna modu
iraunkor batean
gauzatzeko.***

- Crystal, David (2003). *The Cambridge Encyclopedia of the English Language* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Euromosaic III *Presence of Regional and Minority Language Groups in the New Member States* (2004). European Commission: Education and Culture (Publications Office, 339 pp).
- Eusko Jaurlaritza (2008). *IV Inkesta Soziolinguistikoa*. Gasteiz: Eusko Jaurlaritza.
- Graddol, D. (2006). *English Next. Why Global English may mean the end of English as a Foreign Language*. London: British Council.
- Internet World Status (2009). *Internet World Users by Language* (<http://www.internetworldstats.com/stats7.htm>)
- Lewis, M.P. (ed) (2009). *Ethnologue: Languages of the World*. Dallas, Tex.: SIL International. (<http://www.ethnologue.com/>)
- Nelde, P., Strubell, M. & Williams, G. (1996). *Euromosaic: The Production and Reproduction of the Minority Language Groups of the EU*. Luxembourg: Publications offices.
- Seidlhofer, B. (2008) *Common property: English as a lingua franca in Europe*. In J. Cummins & C. Davison (eds) *International Handbook of English Language Teaching*. Part 1 (pp. 137-153) New York: Springer.
- Wilkinson, R. & Zegers, V. (2006). Assessing incipient linguistic competences: an institutional perspective. In R. Wilkinson, V. Zegers & C. van Leuwen (eds) *Bridging the Assessment Gap in English-medium Higher Education* (61-76 orr.). Nijmegen: AKD-Verlag Bochum.
- Yu, L. (2008) English-Chinese bilingual education in China. In J. Cummins & N. Hornberger (eds) *Encyclopedia of Language and Education*. Vol 5. *Bilingual Education* (pp. 175-189). New York: Springer.